

Broedgeval van Zeearend *Haliaeetus albicilla* op de Noord-Veluwe in 2017

Wim van den Bergh & Willem van Manen

De eerste broedgevallen van Zeearenden in Nederland zaten allemaal in of nabij laag gelegen wetlands als Oostvaardersplassen (vanaf 2006; de Roder & Bijlsma 2006), Lauwersmeer en Zwarte Meer, Roggebotzand/IJsselmonding, Brabantse Biesbosch, Dordtse Biesbosch en Harderbos/Bremerberg (van Rijn en Dekker 2016). In 2017 werden op vijf nieuwe locaties nesten gevonden (Bijlsma 2018), waarvan vier opnieuw in wetlands onder of net boven zeeniveau. Het vijfde, in dit artikel beschreven, broedgeval bevond zich echter op 50 m boven zeeniveau op de Noord-Veluwe, juist een van de drogere gebieden van Nederland.

Aan het eind van een dag, eind maart 2017, na een vruchteloze ravenexpeditie, draalde ik (WvdB) nog wat op een locatie waar ik al jaren Raven *Corvus corax* vermoedde. Maar in plaats van Raven hoorde ik het kleppende gekkek van een Zeearend in een voor publiek afgesloten terrein. Diverse post-sessies in de daaropvolgende weken leverden niets op, maar op de avond van 3 april streek er een Zeearend over me heen in de richting van de locatie waar ik eerder de roepende vogels had gehoord.

Op 7 april besloot ik te gaan kijken en trof ik een enorm nest aan in een Grove Den *Pinus sylvestris* op een hoogte van 15 m. Het was gelegen in een open, middeloud grove dennenbos met spaarzame tussengroei van douglas *Pseudotsuga menziesii* en een bodembedekkende vegetatie van Blauwe Bosbes *Vaccinium myrtillus*. Bij dat nest zijn we op 23 juni poolshoogte gaan nemen. Er waren op dat moment geen vogels aanwezig. Het nest was vers opgebouwd met grove dennentakken en er hingen wapperende donsjes aan, een teken dat het nest recent nog was bezocht door de arenden. De nestkom was aangedrukt en vlak boven het nest waren twee takken kaalgeknabbeld. Een en ander duidt erop dat er langdurig een vogel op het nest had gezeten en er mogelijk dus eieren zijn geweest. Er werden echter geen eiresten aangetroffen. Evenmin lagen er uitwerpselen of prooiresten op het nest, tekenen dat er jongen zouden zijn geweest. Het nest is dus vermoedelijk mislukt in de eifase.

Bij latere observaties werd gezien hoe twee Zeearenden, vermoedelijk dit paar, vanaf de broedplaats westwaarts afzeilden in de richting van het Drontermeer dat op 13 km van de nestplaats ligt. Of de vogels daadwerkelijk tot aan het meer vlogen, is niet bekend. Het is mogelijk dat de adulte vogels die in eerdere jaren langs de IJssel werden waargenomen (van Rijn & Dekker 2016), op 4-8 km van de nestplaats, betrekking hebben gehad op dit paar.

Overzicht van de nestlocatie op de Veluwe op 23 juni 2017 (Foto: Willem van Manen). *The nest stand in Scots pine on the Veluwe, 23 June 2017.*

Het Veluwenest van boven gefotografeerd, 23 juni 2017; op de platgezeten kom is recent vers dennengroen toegevoegd (Foto: Willem van Manen). *Veluwe nest seen from above, 23 June 2017; the flattened cup is lined with fresh pine twigs.*

Mocht het inderdaad zo zijn dat de Zeaarenden van de Veluwe dezelfde zijn als die langs de IJssel, dan is het vrouwtje in 2014 in de Oostvaardersplassen geboren (getuige haar zwarte ring met inscriptie AV 03) en is het mannetje ongeringd.

Volledig kaalgeknabbelde tak net boven het nest, duidend op de aanwezigheid van een broedende vogel, 23 juni 2017 (Foto: Willem van Manen). *Nibbled branch just above the nest, indicative of incubation, 23 June 2017.*

Summary

Bergh W. van den & van Manen W. 2017. First breeding of White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* on the northern Veluwe in 2017. *De Takkeling* 26: 58-61.

In The Netherlands, the number of occupied nest sites of White-tailed Eagle increased from 1 to 12 between 2006 and 2017, with five new breeding sites discovered in 2017. All breeding localities so far were situated in/near wetlands below sea level. The nesting tree of the pair on the Veluwe, however, was situated in a mature and open stand of Scots Pine *Pinus sylvestris* in extensive woodlands on dry sandy soils 50 m above sea level. The nest had been built in a Scots Pine at a height of 15 m above the ground. On 23 June the nesting tree was climbed. The nest was empty but contained fresh pine twigs and fresh down, indicating that the nest was still being visited by the birds. No remains or traces of eggs or chicks were found, but the cup had been flattened (presumably by the incubating bird) and two branches just above the nest had been extensi-

vely nibbled (typical behaviour of incubating bird, and another indication that the nest must have contained egg(s)). At a later date, birds were observed departing from the general vicinity of the nest in a westerly direction, possibly heading for Drontermeer (a lake) some 13 km from the breeding site. In previous years, two White-tailed Eagles had been frequently reported along the IJssel river 4-8 km east of the breeding site, possibly the birds that took up nesting on the Veluwe in 2017 (if so, the female would have been ringed as nestling at Oostvaardersplassen in 2014, the male being without ring).

Literatuur

- Bijlsma R.G. 2018. Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2017. *De Takkeling* 26: 5-47.
- Rijn S.H.M. van & Dekker J.J.A. 2016. Zeearenden in Nederland. Een kennisoverzicht van de verzamelde gegevens tot en met 2016. Rapport 2016-03. Jasja Dekker Dierecologie & Delta Milieu, Arnhem/Culemborg.
- Roder F.E. de & Bijlsma R.G. 2006. Eerste broedgeval van de Zeearend *Haliaeetus albicilla* in Nederland. *De Takkeling* 14: 209-231.

Adressen:

WvdB, Blijdensteinmarke 16, 8016 BD Zwolle, w.vandenbergh@kpnmail.nl
WvM, Talmastraat 112, 9406 KN Assen, willemvmanen@hotmail.com

Nogmaals het nestbos op 23 juni 2017, met de nestboom wat meer in de voorgrond en de omvang van het nest pas echt goed zichtbaar (Foto: Willem van Manen). *Nesting site of White-tailed Eagle on Veluwe, 23 June 2017.*